

УДК 659.4:321

ОСНОВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА СУЧАСНИЙ СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА

Кияниця Є. О.

Сучасна епоха глобальної інформатизації є доволі складною і неоднозначною для установ соціокультурної сфери у зв'язку з їх уповільненою адаптацією до нових соціокультурних реалій, коли суспільство потребує креативних інформаційних послуг, освітніх проєктів, комунікаційних заходів тощо. Через свою статичність такі організації втрачають можливість повноцінно задовольняти соціальні та культурні потреби суспільства, концентруючи увагу на забезпеченні дозвілля, відпочинку, культурного розвитку, водночас ігноруючи потребу громадськості в повноцінному інформаційному забезпеченні життєдіяльності.

Сучасний світ створює принципово нові умови існування людини в інформаційному суспільстві. Окрім цього, неможливо ігнорувати той факт, що інформаційно-комунікаційна картина світу сьогодні сама стає соціокультурною реальністю. Саме тому постала необхідність переорієнтації установ соціокультурної сфери на повноцінне задоволення потреб громадськості в інформації.

Проблеми соціокультурного розвитку людства вивчали багато науковців, а також практиків у цій сфері. Вони визначили кілька підходів до розгляду суспільного культурного прогресу. Зокрема, цивілізаційний підхід відображено у роботах Ш. Айзенштадта, Д. Бондаренко, М. Данілевського, А. Тойнбі. Світ-системний підхід визначили С. Амін, Дж. Аріггі, І. Валлерстайн, А. Франк.

Синергетичний підхід описано в дослідженнях С. Капиці, С. Курдюмова, Г. Малинецького, І. Пригожина, П. Турчина, Г. Хакена. Підсумком усіх цих наукових пошуків, на нашу думку, стали висновки О. Шпенглера про циклічність соціокультурного розвитку. Учений вважав, що «соціокультурний розвиток може бути представлений лише як сукупність локальних суспільств, що виникають послідовно, кожне з яких у своєму розвитку підпорядковане чітким закономірностям».

Мета дослідження – визначити основні напрями соціально-культурного розвитку суспільства та повернути увагу до проблеми інформатизації.

Об'єкт – інформаційне суспільство та етапи його соціокультурного розвитку.

Беручи за основу описані підходи до розгляду соціокультурного розвитку людства, спробуємо ви-

значити основні фактори функціонування сучасної соціально-культурної сфери.

По-перше, сьогодні цивілізація перебуває на інформаційно-технічному етапі свого розвитку, існуючи у формі інформаційного суспільства. Така форма соціуму швидко трансформується. Оскільки процес інформатизації зачіпає лише частину соціальних процесів, перетворюючи їх і започатковуючи нові, то він особливим чином пов'язаний з раніше засвоєними та існуючими формами системи соціальних зв'язків. Взаємовідношення цих соціальних процесів відображаються в уявленнях і знаннях сучасної людини, сприяють підвищенню вимог до інтелектуалізації. Крім власне технічних і технологічних елементів, світ сучасної людини почав заповнюватися різною інформацією. У результаті інформаційної та техногенної революції принципово змінюється оточення особистості.

По-друге, картина світу є однією з основних характеристик людини як суб'єкта, який розуміє і пізнає навколишню дійсність. Тому картина світу трансформується у зв'язку зі зміною інформаційного оточення особистості. Звичними для нас стали інформаційні технології, інформаційні потоки, інформаційні продукти, образи яких закладаються у свідомість сучасної людини ще змалечку. Ці товари сьогодні є найбільш тиражованими, вони насичують предметний світ особистості, сприяють формуванню в неї особливого інформаційного світогляду. Нові вимоги до соціокультурної діяльності є наслідком розвитку інформаційного суспільства та суспільства знань. Це відзеркалено у понятті «нова соціокультурна парадигма», яка є стратегією для формування «культури майбутнього».

Таким чином, у новій парадигмі соціокультурної діяльності особливе місце належить «інформаційному складнику», що обумовлює високі вимоги до інформаційної компетентності особистості. При цьому найбільшого поширення набула концепція інформаційно та інтелектуально розвинутої особистості, а в Україні – концепція формування інформаційної культури особистості. Нинішня картина світу формує новий зміст соціально-культурної діяльності, що відображає сучасний спосіб життя і мислення людей з точки зору не лише особистісної, а й суспільно-політичної спрямованості.

Кияниця Євгенія Олегівна, старший викладач, кафедра реклами і зв'язків з громадськістю, Інститут журналістики, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, Україна, 04053